

Kverulant: Jak pilně chodí čeští europoslanci do práce a kolik za to berou?

- CZ24 News | 15. listopadu 2023

EU: Poslanci Evropského parlamentu (EP) dostávají každý měsíc plat kolem 200 tisíc korun čistého. K tomu mají nárok na cestovní náhrady, denní příspěvek, příspěvek na všeobecné výdaje, náhrady za zdravotní péči a na vybavení kanceláře ve výši dalších, odhadem, 200 tisíc korun čistého měsíčně. Navíc poslanci EP ještě mají nárok na speciální starobní důchod poté, co dovrší věk 63 let. Kverulant.org se pokouší zjistit, kolik přesně dostávají čeští poslanci a jak často za to chodí do práce, a proto podal k Evropskému parlamentu žádost o informace. Ten mu je však odmítá poskytnout. Prý by to bylo v rozporu s ochranou osobních údajů poslanců. Proti tomuto postupu Kverulant podal stížnost a pravděpodobně ho čeká dlouhá a nákladná bitva. Rozežrané politiky je třeba kontrolovat neustále a to Kverulant dělá už od roku 2009.

Evropský parlament má 705 poslanců, z nichž Česko zastupuje 21 poslanců. Poslanci jsou voleni přímým způsobem a na pětileté funkční období. Naposledy, tedy v roce 2019, byli do EP za Českou republiku zvoleni tito poslanci:

- [Dita Charanzová](#) ANO
- [Martina Dlabajová](#) ANO
- [Martin Hlaváček](#) ANO
- [Radka Maxová](#) ANO
- [Ondřej Knotek](#) ANO
- [Ondřej Kovařík](#) ANO
- [Jan Zahradil](#) ODS
- [Evžen Tošenovský](#) ODS
- [Veronika Vrecionová](#) ODS
- [Alexandr Vondra](#) ODS
- [Marcel Kolaja](#) Piráti
- [Markéta Gregorová](#) Piráti
- [Mikuláš Peksa](#) Piráti
- [Jiří Pospíšil](#) TOP 09
- [Stanislav Polčák](#) STAN
- [Luděk Niedermayer](#) TOP 09
- [Ivan David](#) SPD
- [Hynek Blaško](#) SPD
- [Tomáš Zdechovský](#) KDU-ČSL
- [Michaela Šojdrová](#) KDU-ČSL
- [Kateřina Konečná](#) KSČM

Příští volby do Evropského parlamentu se budou konat od 6. do 9. června 2024. Poslanci, kteří se do EP už znovu nedostanou, budou mít nárok na odchodné ve výši jednoho měsíčního platu za každý rok mandátu. Typický poslanec tak dostane po pěti letech na odchodnou zlatý padák ve výši asi 1,2 milionu korun.

Plat poslanců

Podle jednotného statutu poslanců Evropského parlamentu, který je v platnosti od července 2009,

pobírají všichni poslanci EP stejný plat. Je stanoven na 38,5 % základního platu soudce Soudního dvora Evropské unie. Podle informací EP činil od nového roku 2023 **hrubý měsíční plat poslanců téměř 10 tisíc euro měsíčně**, tedy něco málo přes **245 tisíc korun**. Po zaplacení unijní daně a příspěvků na sociální zabezpečení je to 191 tisíc čistého měsíčně.

Je velmi pravděpodobné, že poslanci, kteří se nechají zvolit do mnoha výborů a podvýborů, za to, podobně jako poslanci českého parlamentu, berou další nemalé peníze.

Cestovní náhrady

Poslanci EP mají nárok na cestovní výdaje. Po předložení potvrzení o zaplacení je jim proplacena skutečná cena jízdenky nutné k dopravě na jednání, a to do výše ceny letenky business třídy, železniční jízdenky první třídy nebo 23,32 korun za kilometr jízdy automobilem. Jako bonus dostávají poslanci ještě paušální příspěvek podle vzdálenosti a délky trvání cesty určený k pokrytí dalších nákladů spojených s cestou. Kolik tento příspěvek činí, se Kverulantovi nepodařilo zjistit. U činnosti vykonávaných mimo vlastní zemi mohou být poslancům proplaceny cestovní výdaje, ubytování a související výdaje, a to až do maximální výše přibližně 115 tisíc korun ročně.

Denní příspěvek

Mimo to EP vyplácí paušální denní příspěvek ve výši €338, tedy asi 8300 korun, na úhradu ubytování a s ním spojených nákladů za každý den, kdy je poslanec EP v Bruselu nebo Štrasburku. Při schůzích konaných mimo EU činí příspěvek **€169, tedy asi 4200 korun a ještě je zde refundace nákladů na hotel. K tomu, aby poslanec tyto peníze dostal, stačí jen ráno podepsat prezenční listinu a pak odejít**. Že se něco takového děje, dokazuje kauza bývalého komunistického poslance Miroslava Ransdorfa.

Komunista Ransdorf byl v roce 2013 reportérem nizozemské televize Geen Stilj TV nařčen ze zneužívání poslaneckých náhrad. Podle reportéra Toma Staala přišel Ransdorf do budovy Evropského parlamentu jen na dobu několika minut tak, aby podepsal prezenční listinu, díky čemuž by měl nárok na denní poslaneckou náhradu. Tehdy ve výši 300 euro. Europoslanec reportéra odstrčil a odmítl odpovídat na jeho otázky. Sám pak později odmítl, že by zneužíval poslanecké diety: „Ten den jsem cestoval devět hodin, abych stihl odpolední konferenci o perspektivách levice. Poté jsem pracoval v kanceláři. Až večer v půl sedmé jsem se šel zapsat na prezenční listinu a chtěl odejít, ale před budovou se na mě vrhli novináři.“

V rámci objektivit dodejme, že v současné době se denní příspěvek ve výši 8300 korun snižuje na polovinu, pokud poslanec zmešká více než polovinu jmenovitých hlasování ve dny, kdy se koná hlasování na plenárním zasedání, a to i v případě, že byl přítomen a podepsal prezenční listinu.

Příspěvek na všeobecné výdaje

Tento paušální příspěvek je určen k pokrytí nákladů na parlamentní činnosti, jako je například pronájem kanceláře, telefon a předplatné, reprezentativní činnosti, počítače a telefony, pořádání konferencí a výstav. Příspěvek se snižuje na polovinu, jestliže se poslanec v jednom parlamentním roce (září až srpen) bez řádného odůvodnění nezúčastní poloviny plenárních zasedání. V roce 2021 byla výše měsíčního příspěvku €4778. To je za měsíc 118 tisíc korun.

Výdaje na zdravotní péči

Poslanci EP mají nárok na náhradu dvou třetin svých léčebných výloh.

Vybavení kanceláře a služební auta v Bruselu i ve Štrasburku

Parlament poskytuje poslancům EP zařízení kanceláře jak v Bruselu, tak ve Štrasburku. Poslanci EP mohou v obou městech používat pro služební účely služební vozy Parlamentu.

Důchod již v 63 letech

Práce evropského poslance je jistě natolik vyčerpávající, že do důchodu nemůže odejít tak pozdě jako běžný smrtelník. A tak členové EP ještě mají nárok na speciální starobní důchod poté, co dovrší věk 63 let. Jeho výše tvoří 3,5 % platu za každý celý rok ve funkci. Poslanec po pěti letech v EP může po svých 63. narozeninách počítat s měsíčním důchodem ve výši 43 tisíc korun. Náklady na tyto důchody jsou hrazeny z rozpočtu Evropské unie. Výplata českého důchodu z rozpočtu ČR tím samozřejmě není naprosto dotčena.

Kdo není přítomen, nezastupuje své voliče

Jedním z hlavních principů zastupitelské demokracie je hledání řešení v parlamentní rozpravě. Je zřejmé, že kdo není na této rozpravě přítomen, nezastupuje v ní své voliče a nevykonává svůj mandát v zájmu občanů ČR. Iniciativa Europarlament přehledně, která prezentuje svoje zjištění na síti X, přinesla v květnu 2023 tabulku, ve které sumarizuje absence českých europoslanců v hlasovacích dnech na plénu v roce 2022. Tento rok byl v tomto volebním období zatím jediným kalendářním rokem, kdy europoslanci hlasovali celý rok prezenčně. To znamená, že hlasovat mohli, pouze když byli přítomni v parlamentu.

Podíl hlasovacích dní na plénu, na který byli poslanci nepřítomni, zdroj: @EP PREHEDNE

Tajné poslanecké náhrady

Kverulant odhaduje, že **měsíčně dostává každý jeden poslanec Evropského parlamentu cca 200 tisíc korun čistého**. Kolik přesně činily poslanecké náhrady vyplacené jednotlivým poslancům, není snadné zjistit. V roce 2015 skupina novinářů ze zemí Evropské unie požadovala, aby europoslanci zveřejnili, jak utrácejí své peníze na náhrady. Evropský parlament tehdy novinářům nevyhověl, přestože například Parlament ČR tyto údaje v souladu s českým zákonem 106/1999 o svobodném přístupu k informacím běžně zveřejňuje. A tak se žurnalisté obrátili na Soudní dvůr EU v Lucemburku. Ten však v roce 2018 jejich žalobu zamítl. Při zveřejnění dokumentů o náhradách by podle soudu mohla být ohrožena bezpečnost osobních dat. Novináři prý navíc dostatečně nedoložili, že jsou pro ně dokumenty nezbytné. O této kauze v ČR jako první informoval Ondřej Plevák ze serveru EURACTIV.cz.

Kverulantova žádost o informace

Není pochyb o tom, že rozhodnutí Soudního dvora EU nastavilo nebezpečný precedens a dále prohloubilo nedůvěru, kterou mnozí k evropským institucím cítí. Veřejnost má mít právo vědět, za co jí zvolení zástupci utrácejí její peníze. Veřejnost má mít právo kontrolovat politiky, zda už nejsou rozežraní přespráti. O tom, že je tato kontrola nutná, svědčí výše popsaná kauza komunisty Ransdorfa. Proto Kverulant v listopadu 2023 podal k Evropskému parlamentu svoji žádost o informace, kterou se dožaduje přesného vyčíslení vyplacených poslaneckých náhrad všem českým poslancům od počátku jejich mandátu v roce 2019.

Dále Kverulant požádal o přehled účasti poslanců na hlasování od počátku 9. období EP, tedy od roku 2019. Iniciativa Europarlament přehledně sice zmapovala podíl hlasovacích dní v roce 2022, na kterých byli poslanci nepřítomni, ale není to podíl jednotlivých hlasování, na kterých europoslanci absentovali, a není to přehled za celé volební období, tedy od roku 2019. Navíc Iniciativa Europarlament přehledně je placena skupinou Greens/EFA, která zahrnuje zelené, pirátské,

nezávislé poslance EP, poslance EP zastupující národy a menšiny bez státní příslušnosti, a tak je třeba jejich zjištění raději ověřit.

Obstrukce Evropského parlamentu

Několik dnů po odeslání žádosti o informace přišla Kverulantovi od Evropského parlamentu [zamítavá odpověď](#). Informace, o které žádá, jsou prý chráněnými osobními údaji, a pokud Kverulant neprokáže „nezbytnost předání údajů pro konkrétní účel ve veřejném zájmu“, nic nedostane. Kverulant s takovým vyřízením žádosti naprosto nesouhlasí a podal proti němu stížnost.

Ve své stížnosti namítá, že ochrana osobních údajů není ani v Evropské unii bezbřehá. Pokud by tomu tak bylo, pak by nemohly být zveřejňovány jakékoliv údaje. Například o tom, jak konkrétní poslanci EP hlasovali v jednotlivých případech. To by byl jistě stav naprosto neslučitelný se základními principy zastupitelské demokracie.

Navíc u politiků je ochrana osobnostních práv nižší než u osob, které veřejně známé nejsou. Důvodů tohoto principu je několik. Například se tím podporuje veřejná diskuse o veřejných věcech a svobodné utváření názorů. Osoba vstoupivší na veřejnou scénu musí počítat s tím, že jakožto osoba známá bude pod drobnohledem veřejnosti.

Požadavek EP, aby Kverulant prokázal, že hájí veřejný zájem, se jeví jako obstrukce, která ho má odradit od zjišťování, za co jsou ve velkém utráceny peníze daňových poplatníků. Kverulant hned v úvodu své žádosti o informace uvedl že „je obecně prospěšnou společností, jež se v rámci své činnosti zaměřuje především na prosazování veřejného zájmu v oblasti hospodaření s veřejnými statky a na dohled nad dodržováním zákonných, demokratických a hospodárných principů při správě státu a územních samospráv“. Evropský parlament si tak mohl a měl ověřit, zda Kverulant.org je vskutku zapsán v příslušném rejstříku obecně prospěšných společností. Pokud by tak úředníci EP učinili, zjistili by, že se tak stalo již před 14 lety, a to 23. července 2009. Prohlídkou internetových stránek Kverulanta by pak zjistili, že od svého založení v létě 2009 do současnosti Kverulant pracoval na více než 100 kauzách ve veřejném zájmu. Těch dokončených je více než 65 a na více než 35 se stále pracuje.

Závěrem své stížnosti Kverulant znovu apeloval na EP, aby požadované informace poskytl, protože veřejnost má mít právo vědět, jak jeho volení zástupci pracují a za co utrácují její peníze. Veřejnost má právo kontrolovat politiky.

Několik zkratek na E

Evropský parlament (EP) je jedním z orgánů Evropské unie (EU). Podle názvu by se mohlo zdát, že jeho úkolem je přijímat evropské zákony, ale není tomu tak. Evropská unie je „řízena“ evropskými nařízeními, které vydává Evropská komise (EK). EK je tvořena 27 komisaři, jedním z každé členské země a zaměstnává až 32 tisíc zaměstnanců. Ale ani EK není tím určujícím orgánem, který „vládne“. Tím je Rada Evropské unie, někdy též Rada ministrů či jen Rada.

Rada EU je vlastně schůzí premiérů či ministrů všech členských států. Dříve, do listopadu 1993, proto byla výstižně zvána „Radou ministrů“. Zjednodušeně řečeno, každý návrh, například vytvoření nového evropského nařízení, musí být odsouhlasen minimálně 260 hlasy z 352 (tj. 73,9 %), přičemž hlasy jsou státům přiděleny takto:

- Německo, Francie, Itálie: 29
- Španělsko, Polsko: 27
- Rumunsko: 14
- Nizozemsko: 13

- Belgie, Česko, Řecko, Maďarsko, Portugalsko: 12
- Rakousko, Švédsko, Bulharsko: 10
- Dánsko, Chorvatsko, Irsko, Litva, Slovensko, Finsko: 7
- Kypr, Estonsko, Lotyšsko, Lucembursko, Slovinsko: 4
- Malta: 3

Rozpočet EP

Rozpočet EP činil v roce 2022 celkem 2,1 miliardy eur, to je více než 51 miliard českých korun. Více než jedna polovina, přesně 54 % z této částky připadla na mzdové náklady, tedy na platy poslanců, poslanecké náhrady, platy asistentů, sekretářek, tajemníků, podtajemníků...

K nákladům na EP je třeba také připočítat státní příspěvek vyplácený Českou republikou na úhradu volebních nákladů pro volby do Evropského parlamentu. V roce 2019 tak politické strany dostaly celkem téměř 66 milionů korun. Příspěvek dostávají všechny strany, které získaly alespoň 1 % z celkového počtu platných hlasů.

Cirkus na kolečkách

Zní to jako zpráva z webu Sputnik, ale je to pravda. Evropský parlament se periodicky stěhuje z belgického Bruselu do francouzského Štrasburku a zpět. Dle platné evropské legislativy se ve Štrasburku musí ročně konat alespoň dvanáct plenárních zasedání. Toto stěhování je logisticky velmi náročné, přesouvá se 15 000 zaměstnanců, dokumenty, technika a podobně. Je také rekordně nákladné. Odhady se pohybují na úrovni 200 až 220 milionů eur, tedy kolem 5 miliard korun. Proti tomuto stěhování parlamentu vzniklo několik kampaní a iniciativ, nicméně proti ukončení stávající praxe se staví Francie a Lucembursko.

AUTOR: Vojtěch Razima

ZDROJ: www.kverulant.org